

Магістр 1 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

SWOT-АНАЛІЗ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Анотація. Досліджено стан хімічної промисловості України, зокрема виробництво лакофарбової продукції, а також проведено аналіз сильних та слабких сторін процесу виробництва на прикладі ТОВ "Ньютон-промсервіс".

Аннотация. Исследовано состояние химической промышленности Украины, в частности производства лакокрасочной продукции, а также проведен анализ сильных и слабых сторон процесса производства на примере ООО "Ньютон-промсервис".

Annotation. This article touches upon thorough analysis of the state of chemical industry of Ukraine, in particular – the production of colourful commodities, and also strengths and weak points of production process on the example of LLC "Newton-prom service" are analysed.

Ключові слова: хімічна промисловість, можливості, загрози, перспективи розвитку, ТОВ "Ньютон-промсервіс".

Аналізуючи структуру вітчизняного народногосподарського комплексу, можна побачити, що хімічна промисловість займає провідне місце. Завдяки своїй пов'язаності з майже всіма галузями промисловості, вона є стратегічно важливою для економіки України. Негаразди в хімічній промисловості гостро позначаються і на інших галузях, так само як успіхи є двигуном змін в інших галузях. Саме тому дослідження можливостей та загроз хімічної промисловості України на прикладі одного з найбільш перспективних її підприємств ТОВ "Ньютон-промсервіс" є необхідним для визначення шляхів і методів активізації промислово-виробничого і науково-технічного потенціалу, а також подоланням кризового стану галузі.

Дослідження даної тематики базується на результатах роботи таких вчених-економістів, як: Алексеєнко І. В., Бітуров П. С., Качан Є. П., Ф. Котлер, Малиш О. М. та ін. [1 – 5].

Хімічна і нафтохімічна промисловість України належить до найбільш експортно-орієнтованих. Протягом останніх років її обсяги експорту були стабільно високими і не опускались нижче 75 % від загальних обсягів випуску товарної продукції. Саме експортна орієнтація галузі відіграла вирішальну роль в уповільненні темпів спаду обсягів виробництва і стала суттєвим буфером в умовах наростаючого розвитку кризи попиту на вітчизняну хімічну продукцію на внутрішньому товарному ринку. Експортні поставки дозволили втримати на багатьох діючих хімічних виробництвах прийнятний рівень завантаження виробничих потужностей і зберегти робочі місця. Сьогодні експорт хімічної продукції – основне джерело реальних надходжень коштів для підприємств-експортерів, він сприяє поповненню обігових коштів і позитивно впливає на

Протягом останніх років внутрішні кризові процеси в хімічній і нафтохімічній промисловості, незважаючи на протилежні заходи з боку товаровиробників і органів державного управління, продовжує наростати. Їх основним проявом стало зростання фінансово-інвестиційної кризи, яка гальмує розвиток товарного виробництва. Це призвело до збільшення кількості збиткових і непрацюючих підприємств. Особливої уваги набуває поширення тенденції до порушення оптимальної структури капіталу підприємства, значного дефіциту обігових коштів, зниження обсягів виробничих капіталовкладень, погіршення техніко-експлуатаційних показників діючих виробництв.

Зараз стан хімічної промисловості в Україні характеризується надмірністю бартерних операцій у товарообігу хімічної продукції, які ускладнюють фінансовий стан товаровиробників і знижують обсяги бюджетних відрахувань, та зниженням рівня завантаженості виробничих потужностей, що у більшості секторів коливається від 30 до 70 %. Крім того, лакофарбовий сектор промисловості виділяється відсутністю суттєвих структурних змін у галузевому виробництві та погіршенням стану виробничо-технічного потенціалу галузі.

Загалом, досліджуючи стан хімічної промисловості України за методикою SWOT-аналізу, можна представити результати у вигляді табл. 1.

Таблиця 1

Матриця SWOT-аналізу хімічної промисловості України

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність кваліфікованих кадрів. 2. Технологічний досвід. 3. Сильний менеджмент. 4. Стабілізація нарощування виробництва. 5. Наявність сировини для окремих хімічних виробництв	1. Висока конкуренція. 2. Зношеність основних засобів. 3. Екологічні проблеми. 4. Відсутність довгострокової стратегії розвитку підприємств. 5. Низький технологічний рівень.
Можливості	Загрози
1. Можливості посилення позицій на міжнародному ринку. 2. залучення іноземних інвестицій на технічне переоснащення. 3. Можливість розширення асортименту	1. Посилення негативних екологічних тенденцій. 2. Негативні зміни законодавства. 3. Нестабільність ринкових цін на продукцію, сировину

Таким чином, підприємства хімічної галузі України мають такі переваги перед іноземними конкурентами, а саме: наявність висококваліфікованих кадрів - технологів та вітчизняних джерел сировини для виробництва. Саме ці позитивні характеристики дозволяють знижувати собівартість продукції, залишаючи той самий високий рівень якості.

Та відносна зношеність основних засобів, низький технологічний рівень оснащення, політична нестабільність та екологічні проблеми стають на заваді подальшого розвитку підприємств. Крім того, вітчизняна школа менеджменту не в змозі підготувати якісні кадри для управління, що негативно впливає на стратегії розвитку та ефективність прийнятих управлінських рішень.

Представник лакофарбового сегмента хімічної промисловості України ТОВ "Ньютон-промсервіс", який пропонує широкий асортимент продукції, що включає

універсальні, декоративні, флуорисцентні емалі, аерозольні лаки, фарби, ґрунти, реставраційні автомобільні олівці та багато іншого, є наразі підприємством з швидкими темпами розвитку. Незважаючи на сильних конкурентів, таких, як концерн "ХАДО" та компанія "Лідер", та загальні загрози, характерні для хімічної промисловості України, керівництво ефективно використовує всі можливості розвитку.

Лакофарбовий сегмент дещо відрізняється від загальної характеристики хімічної промисловості, тому розглянемо основні конкурентні особливості ТОВ "Ньютон-промсервіс" у вигляді табл. 2.

Таблиця 2

Матриця SWOT-аналізу ТОВ "Ньютон-промсервіс"

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Широкий асортимент. 2. Низькі витрати на заробітну плату. 3. Наявність унікальних видів продукції. 4. Фінансова незалежність	1. Низький рівень підготовки топ-менеджменту. 2. Залежність від постачальників енергоресурсів. 3. Відсутність довгострокової стратегії розвитку
Можливості	Загрози
1. Можливість залучення інвестицій у результаті участі у виставках. 2. Можливість використання зарубіжних технологій	1. Технологічний прорив конкурентів. 2. Соціально-політична нестабільність

Таким чином, можна зробити висновки про наступні загальні характеристики підприємств хімічної галузі, до яких можна зарахувати широкий асортимент продукції, низький рівень прямих витрат, відсутність ефективних стратегій розвитку. Особливостями досліджуваного підприємства є фінансова незалежність та інвестиційна привабливість.

Крім того, наявність іноземних партнерів надає конкурентну перевагу ТОВ "Ньютон-промсервіс", адже така позиція дозволяє перейняти технологічний досвід. Крім того, саме участь у тендерах та міжнародних виставках відкриває широкі перспективи як для залучення іноземних інвестицій та отримання нових каналів збуту, так і для отримання консультацій від провідних світових керівників аналогічних підприємств та спеціалістів фінансового сектору.

Загалом, незадовільний фінансовий стан підприємств є сьогодні основним фактором, що заважає стабілізації роботи галузі. Галузь сьогодні неспроможна самостійно вийти з кризового стану і потребує залучення для певної частини її суб'єктів стимулюючих правових норм і сприятливого податкового режиму.

Наук. керівн. Журавльова І. В.

Література: 1. Гочаров Ю. А. Про формування промислової політики / Ю. А. Гочаров, Ю. В. Долгоруков, А. П. Бондаренко // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 31. 2. Котлер Ф. Десять смертних гріхів маркетинга / Ф. Котлер. – М.: Альпіна, 2010. – 160 с. 3. Качан Є. П. Розміщення продуктивних сил України: підручник / Є. П. Качан; за ред. Є. П. Качана. – К.: Вища школа, 2009. – 387 с. 4. Малиш

О. М. Економічне управління ринковою поведінкою підприємства : дис. канд. екон. наук : 08.06.01 / Малиш О. М. – К., 2006. – 343 с. 5. Якубовський М. Ключові структурні проблеми економіки та напрями їх розв'язання / Якубовський М. // Економічний часопис. – 2011. – № 5. – С. 18–19.